

คำประกาศเกียรติคุณ

นางศรีนวล ขำอาจ

ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (เพลงพื้นบ้าน - ลำตัด)

นางศรีนวล ขำอาจ เกิดเมื่อวันที่ ๒๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๙๐ ที่เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร ปัจจุบันอายุ ๗๓ ปี มีความสนใจใฝ่รู้ในศิลปะการแสดงพื้นบ้านมาตั้งแต่เยาว์วัย โดยสามารถจดจำคำร้อง ทำท่า และฝึกฝนด้วยตนเอง หลังจบการศึกษาระดับประถมศึกษา ที่โรงเรียนวัดกลางทอง (วัดปุณณาวาส) เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร เมื่ออายุได้ ๑๕ ปี จึงได้เริ่มฝึกหัดการแสดงพื้นบ้าน (ลำตัด) จากครูเต๊ะ นิมา ซึ่งเป็นบิดาของนายหวังดี นิมา (หวังเต๊ะ) ต่อมาได้เรียนรู้การขับร้องเพลงพื้นบ้านเพิ่มเติมจากครูเพลงอีกหลายท่าน อาทิ แม่ทองอยู่ รักษาพล แม่ทองหล่อ ท่าเลทอง พ่อพรหม เอี่ยมเจ้า แม่บัวผัน จันทร์ศรี แม่ขวัญจิต ศรีประจันต์ (นางเกลียว เสรีจิจ) และในปี พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้รับปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิตกิตติมศักดิ์ จากมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์

นางศรีนวล ขำอาจ ออกแสดงลำตัดเป็นครั้งแรกกับคณะบุญช่วย และด้วยความเป็นผู้มีปฏิภาณไหวพริบ และลีลาการร้องการรำอันสวยงาม จึงทำให้แม่ทองเลื่อน คุณพันธ์ ครูลำตัดอาวุโสสนับสนุนให้เข้าร่วมในคณะลำตัดของหวังเต๊ะ นับแต่นั้นเป็นต้นมา รับบทนางเอกทำหน้าที่แม่เพลงร้องนำ ด้วยความรักในงานแสดงจึงพยายามศึกษาเพิ่มเติมจากครูเพลงรุ่นเก่าที่มีชื่อเสียง ทำให้พัฒนาฝีมือในการแสดงมากขึ้น รวมถึงได้รับคำแนะนำเทคนิคต่างๆ ในการแสดงลำตัดจากนายหวังดี นิมา (หวังเต๊ะ) หัวหน้าคณะซึ่งเป็นทั้งครูและคู่ชีวิต ในช่วงเวลาเกือบ ๖ ทศวรรษ นางศรีนวลได้สร้างสรรค์ผลงานการแสดงพื้นบ้าน (ลำตัด) มาอย่างต่อเนื่อง มีความสามารถด้านการขับร้อง ด้นสด การประพันธ์บทร้องลำตัด สร้างสรรค์ทำรำประกอบการแสดงลำตัด จนเป็นมาตรฐานให้กับศิลปินลำตัดทั่วไป เผยแพร่การแสดงผ่านสื่อสมัยใหม่ทุกรูปแบบสู่สังคม รักษาภูมิปัญญาการใช้ภาษาที่สุภาพ และปรับวิธีการแสดงให้เหมาะสมกับกาลเทศะ เป็นผู้สร้างศิลปินลำตัดรุ่นใหม่และถ่ายทอดความรู้แก่เยาวชนอย่างต่อเนื่อง จนได้รับรางวัลต่างๆ มากมาย ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ จึงนับได้ว่าเป็นศิลปินเพลงพื้นบ้านชั้นนำที่สามารถอนุรักษ์สืบสานศิลปะและวัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์ของชาติ ผ่านบทร้องรำที่ไพเราะ มีอารมณ์ขัน เป็นผู้ใฝ่รู้ พัฒนาตนเองอยู่เสมอ นำความรู้ในโลกปัจจุบัน ปรับประยุกต์ให้เข้ากับยุคสมัย เข้าถึงคนทุกกลุ่ม เพื่อปลูกจิตสำนึกและภาคภูมิใจในศิลปะการแสดงพื้นบ้าน (ลำตัด) ผ่านการแสดง การส่งเสริม การฝึกอบรม โดยเปิดบ้านพักให้เป็น “แหล่งเรียนรู้เพลงพื้นบ้านภาคกลาง พ่อหวังเต๊ะ แม่ศรีนวล” ถ่ายทอดแก่เยาวชน และประชาชน ผู้สนใจโดยไม่คิดค่าใช้จ่ายใดๆ นอกจากนี้ ยังเป็นผู้ที่ให้ความร่วมมือสนับสนุนหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนอย่างเต็มความรู้ความสามารถ และเป็นวิทยากรบรรยายพิเศษให้กับสถาบันทางการศึกษาหลายแห่ง ตลอดจนให้การช่วยเหลืองานสาธารณกุศลต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ

นางศรีนวล ขำอาจ จึงสมควรได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (เพลงพื้นบ้าน - ลำตัด) พุทธศักราช ๒๕๖๒